

Outi Nietola

11.4.2017

29/17/L/A

Valtionvarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite VM/504/03.01.00/2017: Lausuntopyyntö maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen täydentämiseksi

Pyydettyinä lausuntona maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017) täydentämiseksi Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Metsäteollisuudella on 48 sellu-, paperi- ja kartonkitehdasta ja 130 teollista sahaa, levytehdasta tai muuta puutuotealan yritystä eri puolilla Suomea. Metsäteollisuuden kuljetukset Suomen sisällä ovat noin 80 miljoonaa tonnia vuodessa, josta 75-80 % on tiekuljetuksia ja loput pääosin rautatiekuljetuksia. Metsäteollisuuden suunnitellut ja jo päätetyt investoinnit lisäävät toimialan puunkäyttöä 10 miljoonalla kuutiolla, ja kuljetusmääriä useita miljoonia tonneja vuositasolla. Kuljetusmuotojakaumien pysyessä ennallaan suurin kasvu kohdistuu tiekuljetuksiin.

Maakuntaudistuksen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautetaan 1.1.2019 lukien ja niiden tehtävät siirtyvät valtaosin maakunnille, osin myös muun muassa myös perustettavalle Valtion lupa- ja valvontavirastolle, Trafille ja Liikennevirastolle. Valtion rahoitus maakunnalle on pääosin yleiskatteellista, ja maakunta päättää rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta toimivaltansa rajoissa.

Liikenteen osalta maakuntien tehtäväläksi on määritelty liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät. Lisäksi maakunta voisi käyttää rahoitusta muun muassa liikennepalvelujen maakunnalliseen kehittämiseen ja järjestämiseen, saaristoliikenteen suunnitteluun ja järjestämiseen ja maakunnan tehtäviin liittyviin EU-tehtäviin ja kansainvälisiin yhteyksiin.

Ehdotuksessa maakuntien rahoituslaiksi valtiolta, eli eri ministeriöiltä siirtyvien tehtävien toimintamenot on tarkoitus budjetoida vuodesta 2019 alkaen VM:n pääluokkaan perustettavalle yleiskatteiselle maakuntien valtionrahoitusmomentille. Ao. momentilta rahoitus jaettaisiin maakunnille perustuen laskennallisiin tekijöihin, kun nykyään jako valtion virastoille tehdään toimintamomenteittain ja perustuu tulossopimuksiin.

Outi Nietola

11.4.2017

29/17/L/A

Liikenne- ja viestintäministeriön osalta yleiskatteiselle maakuntien valtionrahoitusmomentille siirtyisivät:

- momentti 31.01.41 Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v); 100 %:a momentin määrärahasta
- momentti 31.10.50 Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v); n. 23 %:a momentin määrärahasta
- momentti 31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v); n. 41 %:a momentin määrärahasta

Joihinkin maakunnille siirrettäviin tehtäviin on lisäksi tarkoitus kanavoida rahoitusta osin maakuntien käyttöön ja osin maakuntien eteenpäin välitettäväksi useilta valtion talousarvioon erillisiksi ja eri pääluokkiin jääviltä momenteilta.

Liikenne- ja viestintäministeriön osalta tällaiseksi erillismomentin määrärahasiivä jäsivät lausuntopyyntön mukaan perusväylänpidon momentin tienpitoon käytettävät määrärahat (momentti 31.10.20). Esiityksen perusteluna on tieverkon säilyminen maakuntaudistuksessa valtion omaisuutena sekä väyläverkoston yhtenäisen kehittämisen ja korjausvelan vähentämisen tavoitteet. LVM:n pääluokkaan jäsivät myös saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen sekä yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset.

Metsäteollisuus kannattaa perustienpidon määrärahojen säilyttämistä LVM:n budjetissa. Myös väylien kehittämistä koskevat päätökset tulee säilyttää Liikennevirastossa, ja ELY-keskusten L-puolen henkilöstölle maakuntia luontevampi organisaatio olisi Liikennevirasto. Väylärahoitus ei saa joutua alueilla kilpailemaan sosiaali- ja terveystoimen rahoituksen kanssa.

Metsäteollisuuden kuljetusketjun toimivuudelle tärkeää on liikenneverkon kehittäminen kokonaisuutena ja alemman tiestön rahoituksen turvaaminen. Metsäteollisuuden näkemys on, että yksityisteiden valtionavustukset tulisi kokonaisuutena säilyttää liikenne- ja viestintäministeriön momentilla.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja